

Høringsuttalelse – levekår og tiltak for mennesker med utviklingshemming, april 2013.

Vi konsentrerer oss om kp 11 Barnehage og utdanning.

Kp 11.2. Situasjonen for personer med utviklingshemming. Opplæringsloven § 5-7 gir ingen nedre aldersgrense for tidlig spesialpedagogisk hjelp. I en rekke tilfeller er en utviklingshemming kjent allerede ved fødselen (for eksempel Down syndrom, fødselsskader, Føtalt alkohol syndrom m fl). Vår erfaring er at det likevel ikke er vanlig at PPT kobles inn så tidlig. Det bør utvikles rutiner som sikrer at PPT kan gi tidlig hjelp, - tidlig innsats i tidlig alder. Kompetanse i PPT for tidlig spesialpedagogisk innsats i tidlig alder(fra fødsel) bør styrkes.

Inkludering:

Kp 11.2.1. I Høringsnotatet er det gledelig å lese at inkludering langt på vei lykkes i barnehagene. Likevel ser vi at egne grupper for barn med spesielle behov ikke er uvanlig i barnehagene. Dette bør etter vår mening ikke forekomme og er uforenlig med målet om et inkluderende samfunn.

I framtiden bør det legges vekt på at barn med utviklingshemming får plass i en barnehage sammen med barn som skal begynne i den samme nærmiljøskolen. Vennskap etablert i barnehagealder, vil vær en god støtte for barn i skolen.

Kp 11.2.2. Opplæring i skolen skal foregå i et inkluderende fellesskap. Alle har rett til å gå på sin nærmiljøskole. Det er en økende tendens til at barn med utviklingshemming blir plassert i egne grupper og «baser» i vanlig skole. Kontaktlæreransvaret er da hos lærerne i «basen». Barna har ofte tilhørighet til en vanlig klasse, men er i realiteten ikke en del av klassen.

Fortsatt blir mange utviklingshemmede (særlig i byene) sendt i buss og taxi til egne skoler eller avdelinger for barn med lærevansker. Dette finner vi bekymringsfullt fordi det kan innebære en sosial utstøting fra nærmiljøet. Taxiturer på opp til en time hver vei daglig er heller ikke gunstig for utviklingen.

Kp 11.4.4: Overganger:

- Overgang barnehage - skole: Skolen ved rektor må trekkes med i planleggingen 2 år før skolestarten. Skolene har tradisjon for å legge sine lærerkabaler sommeren før skolestart. Skolen får derfor ikke tilstrekkelig tid til å skaffe seg nødvendig kjennskap til barnet, kompetanse og utstyr for inkludering /tilrettelegging. Lærerne må få nødvendig faglig oppdatering for inkluderende undervisning, ASK osv.

- Overgang klasstrinn - klasstrinn: Ved overgang til ny lærer bør den «gamle» læreren beregnes god tid til overlapping, - minst ett år. De nye lærerne må få nødvendig faglig oppdatering for inkluderende undervisning. Mange lærere kan velge fritt om de vil fortsette med samme klasse til neste år. Kan hende bør lærer som får kompetanseheving forplikte seg til å stå i stillingen noen år.
- Overgang barneskole - ungdomsskole: Ungdomsskolen må trekkes med i forberedelsen av overgangen minst ett på forhånd slik at ny lærer kan avklares tidlig nok til at vedk. kan oppdatere seg faglig.
- Overgang ungdomsskole-videregående skole: Innebærer overgang til ny PPT. Her kan mye glippe. Foreldre flest kjenner neppe til at PPT for grunnskolen og PPT for v.g er to ulike vesener uten formalisert samarbeid. Et tettere samarbeid mellom PPT for grunnskolen og PPT for videregående skole bør vurderes.

11.3 Aktuelle tiltak i utdanningssektoren

Tredje punkt: Kurs skal ikke være bare for foreldre, - men personalet og foreldrene bør gå på kurs sammen for å tilpasse innholdet til det enkelte barn og bruke hverandres kompetanse.

Tolvte punkt, s. 58): Utdanningen av barnehagelærere og lærere skal styrkes gjennom Statpeds partnerskapsavtaler med universitets- og høgskolesektoren.

Barnehagelærer og lærerutdanningen må styrkes slik at den kan oppfylle barnehage- og opplæringslovens presisering av et tilpasset og likeverdig tilbud for alle.

Kunnskapsformidling om utviklingshemning må inn i den ordinære barnehage- og lærerutdanningen, og ikke bare forbeholdes etter- og videreutdanning.

Det er også viktig sette fokus på kunnskapsformidling i forhold til minoritetsspråklige barn med funksjonshemninger.

Dersom det skal etableres et inkluderende miljø i barnehage og skole som omfatter alle barn uansett funksjonsnivå eller språklig bakgrunn kreves det kunnskap hos alle lærere, ikke bare de som har ansvar for det spesialpedagogiske arbeidet. Kunnskap og kompetanse i forhold til barn med utviklingshemning bidrar til å skape gode holdninger, noe som igjen er viktig for å kunne gi opplæring i et positivt inkluderende miljø for alle.

Mange skoler kvier seg for å ha elever med utviklingshemning i vanlige klasser. De ansatte har ikke nødvendig pedagogisk/spesialpedagogisk metodikk/verktøy i sin utdanning for inkluderende undervisning. De ansatte frykter ofte at inkludering av utviklingshemmede kan trekke det faglige nivået for skolen /klassen ned.

Punkt 16-19. Forskning:

Det trengs mer forskning:

- for å utvikle god metodikk for inkludering.

- om hvordan inkludering påvirker de øvrige elevenes læring og utvikling f. eks sosialt.
- om hvordan inkludering påvirker læring og utvikling hos elever med utviklingshemming.

Kp 11. 4.5: Hjelpemidler og ASK:

Det må settes av ressurser og mulighet for at ansatte i barnehage og skole skal kunne oppdatere seg på ulike hjelpemidler, dataprogrammer og ASK systemer som barna og elevene bruker i hverdagen. Dette er ofte svært sårbart når barn har ulike systemer, verktøy, programmer og maskiner. Det er viktig at ikke barna må skifte system eller hjelpemiddel fordi assistenter og lærere mangler opplæring i det samme.